



# BÜTÇEMİ YÖNETEBİLİYORUM



# FİNANSAL OKURYAZARLIK



- Aylık, yıllık gelir gider planı, yani 'bütçe' yapmaktır.
- Harcama disiplinine sahip olmaktır.
- Harcamalarda bütçeyi aşmamaktır.
- Aşırı borçlanmamaktır.
- Parasal riskleri doğru almaktır.
- Tasarruf yapmaktır.
- Kuruşla başlayarak para biriktirebilmektir.
- Girişimci olacak cesarete ve bilgiye sahip olmaktır.
- Finansal okuryazar olmak, paylaşmaktır.



# FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMASI\*



TÜRKİYE 120.SIRADA

NORVEÇ 1.SIRADA

YEMEN 144.SIRADA



\*S&P Finansal Okuryazarlık Araştırması 2015.

# DEVLET BÜTÇESİ\*



## GELİR

483 Milyar 386  
Milyon TL

## GİDER

505 Milyar 992  
Milyon TL



\*2015 yılı merkezi yönetim gerçekleşen bütçe.

# AMAÇ



Bireylerin **finansal konularda bilinçlenmesini** sağlayarak, sürdürülebilir kalkınma sürecine katkıda bulunmaktır.



# KAPSAM



Ülkemizin **81 ilinde 3 yılda, 984\* Halk Eğitim Merkezleri'nde** eğitim alan **5 milyon kişiye** finansal okuryazarlık bilinci kazandırılmak istenmektedir.



\*Türkiye İstatistik Kurumu verisine göre.

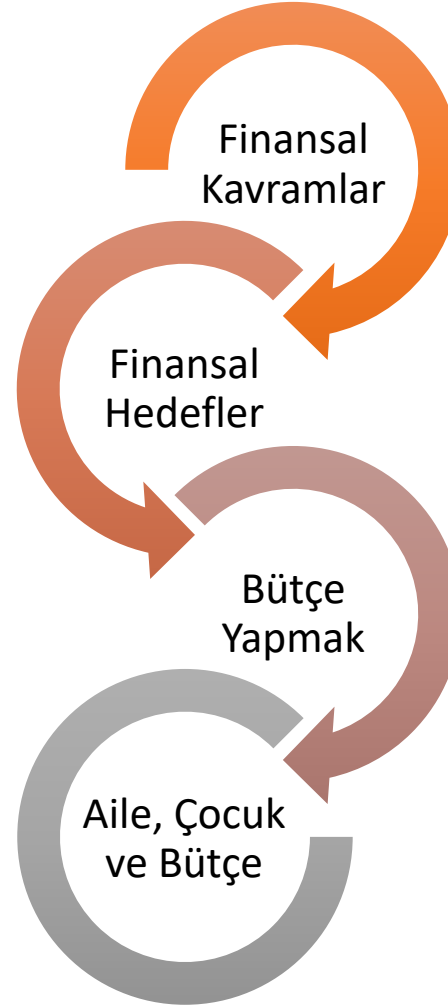
# HEDEFLER



- **Bütçe yaparak;** gelir gider dengesini sağlamak.
- Tasarruf, yatırım yapma, borçlanma, **finansal hak ve yükümlülüklerini** bilmek.
- Finansal okuryazarlık hakkında **toplumda bilinç oluşturulmasını** sağlamak.



# EĞİTİM KONUSU BAŞLIKLARI





# EĞİTİM SEGMENTASYONU



- Genel
- Ev hanımı
- Liseli
- Üniversiteli
- Emekli



# ISINMA OYUNU



# FİNANSAL KAVRAMLAR



Bildiğimiz  
Finansal  
Kavramlar  
Nelerdir?



# FİNANSAL KAVRAMLAR



- Hedef
- Bütçe
- Birikim
- Tasarruf
- 10 Saniye Kuralı
- Bireysel Emeklilik Sistemi
- Para



# TASARRUF ÖNERİLERİ



# 10 SANİYE KURALI



# BİREYSEL EMEKLİLİK



**Aylık 100 TL yatırmayı 18 yaşından 56 yaşına kadar devam ettirerseniz, toplamda 80 bin TL'lik birikime sahip olabilirsiniz.**

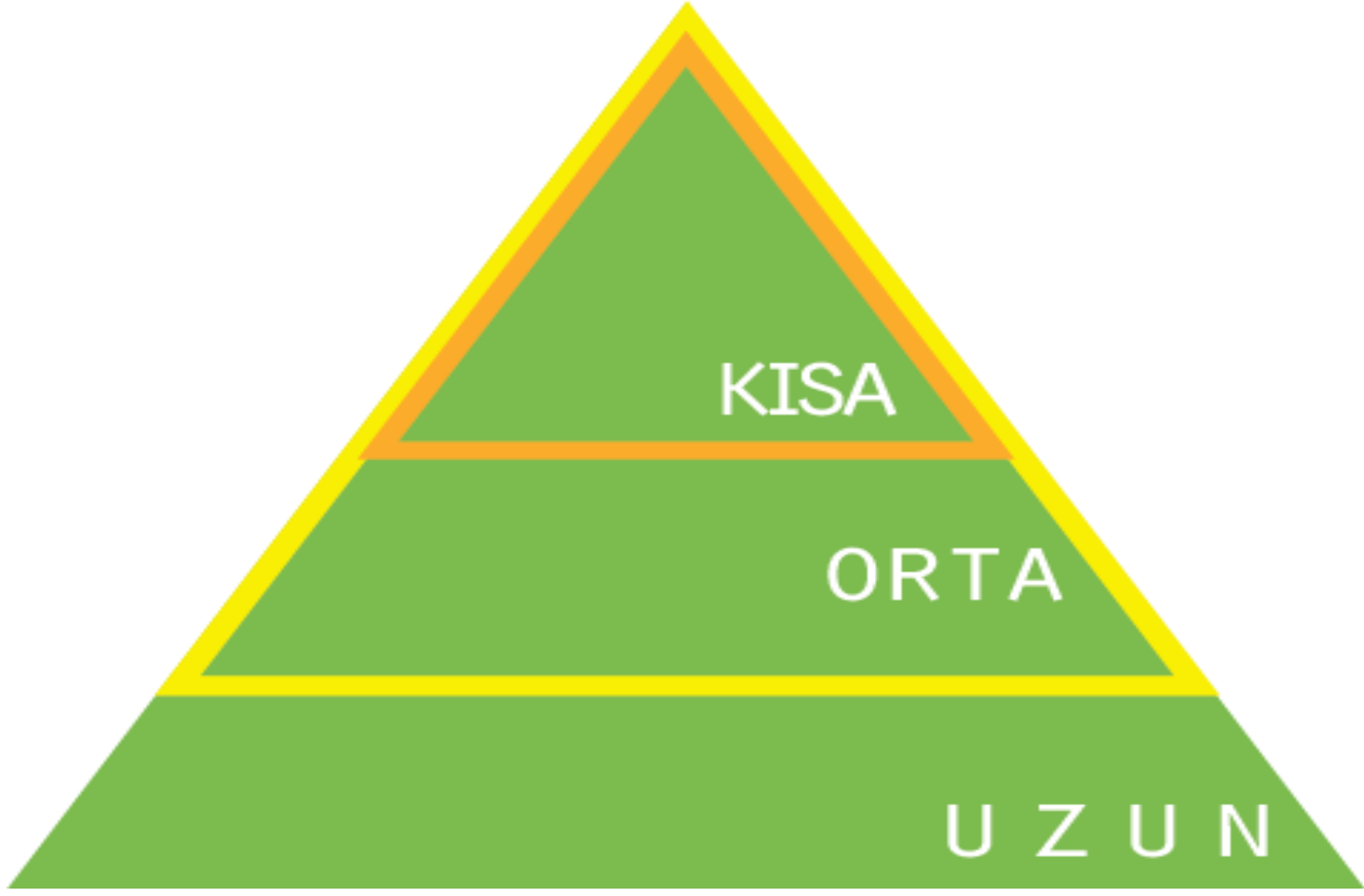
**Toplam: 6.1 Milyon Katılımcı**







# FİNANSAL HEDEF ÜÇGENİ



# PARANIN GELİŞİMİ



## LİDYALILAR

Herodot, Lidyalıların **gümüş ve altın** madeni parayı ilk defa kullandığını yazar.



Başka deyişle **Lidyalılar** zaten var olan para sisteminin aracı olarak altın ve gümüşü tercih eden ilk uygarlıktır.



Lidyalılar **tarihte ilk** madeni parayı icat edenlerdir. Lidyalılar tarafından paraya "**sikke**" deniliyordu



Altın, gümüş, bakır, nikel, tunç ve alüminyum gibi metal alaşımların karışımları ile üretilmiş olup, ilkel çağlarda ticarete kullanılan **takas (değiş-tokuş) yöntemi** yerine daha kullanışlı bir değişim aracı arayışlarının sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

## KAĞIT PARA



**M.Ö. 118** yılında Çinliler deri para kullanmışlardır. **İlk kağıt para** ise **M.S. 806** yılında yine Çin'de

Batıda kağıt paraların basılması ve kullanılması **17'nci yüzyılın** sonlarına rastlamaktadır.

İlk kağıt paranın **1690'lı yıllarda** Amerika Birleşik Devletleri'nde Massachusetts Hükümeti,



İngiltere'de ise kuyumcular tarafından basıldığı ve dolaşıma çıkarıldığı, **1694 yılında** İngiliz Merkez Bankası ve daha sonra diğer ülke merkez bankalarının kurulması

Dünya üzerinde ilk **kredi kartı**: **1920'li** yıllarda, Amerika'da kullanılmıştır.



Aynı dönemde, **Amerika'da**; otomobil sahipleri, yakıt giderleri artınca, buna çözüm aramışlar ve birkaç akaryakıt firması: **çeşitli kartlar** yaratarak, bu kartlar ile kullanıcılarının **daha uygun** şartlarda akaryakıt almalarını sağlamışlardır.

Bu kartları üreten firmalar arasında ilk öne çıkan: **1921 tarihinde**, müşterilerine ücretsiz kart dağıtan "**Western Union**" olmuştur.

# BÜTÇE YAPMAK

- Devletin, bir kuruluşun, ailenin ya da bir kişinin gelecekte belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerin tümünü ayrıntılarıyla gösteren çizelgeye denir.



# HARCAMALAR



- Gıda ve alkolsüz içecekler
- Alkollü içecekler, sigara ve tütün
- Giyim ve ayakkabı
- Konut, su, elektrik, gaz vb.
- Mobilya, ev aletleri ve ev bakımı
- Sağlık
- Ulaştırma
- Haberleşme
- Eğlence ve kültür
- Eğitim hizmetleri
- Lokanta ve oteller
- Çeşitli mal ve hizmetler

# KREDİ KARTI KULLANIRKEN DİKKAT!



- Kredi kartı bir borçlanmadır. Henüz sahip olmadığınız bir parayı önceden harcama anlamına gelir. Kredi kartı sonraki ayın harcamalarını şimdiden yapmamızı sağlayan bir sistemdir. Dolayısıyla kredi kartı dönem borcumuzu bir sonraki ayın gider masrafına eklemek gerekir. Kredi kartı limitiniz aylık toplam gelirinizin 3 katını aşmamalıdır.
- Kredi kartı toplam aylık taksit miktarınız toplam geliriniz  $\frac{1}{4}$  ünü geçmemeli
- Kredi kartının asgari tutarını değil dönem sonu toplam borcunuzun tamamını ödemelisiniz.



# BÜTÇE GELİŞİMİ



Latince kökenlidir.  
Latince kökü **"Bulga"**

## Bütçenin Tarihsel Gelişimi



Latince karşılıkları:  
"para torbası",  
"küçük deri çanta",  
"çekmece",  
"kamu cüzdanı"



"Devlet bütçesi"  
kavramı ilk defa 16.Yüzyıl'da  
İngiltere'de kullanılmıştır.



Osmanlı Devleti'nde  
ilk bütçe, **Tarhuncu  
Ahmet  
Paşa**  
tarafından hazırlanmıştır.

## Bütçe

Belirli bir süre için tasarlanan gelir ve giderlerin tümüdür.

## Bütçe Yapılırken Nelere Dikkat Edilmeli ?

### Gelirinizi Yazın



### Giderinizi Yazın



### Harcamalarınızı istek veya ihtiyaç olarak ayırın ve yazın.



### Limit Koyun



### Limitlere Uyun



Kalemler arası dengeleme yapabilirsiniz

**Kendi gelirinizi  
yazın ve harcama  
kalemlerinizi belirleyin...**

GELİR	BİRİKİM	KİRA EV KREDİSİ	GIDA	FATURALAR	ULAŞIM	SAĞLIK EĞİTİM	GIYIM KİŞİSEL BAKIM	TATİL EĞLENCE KÜLTÜR	İSTEK
%12	%25	%19	%9	%17	%4	%5	%3	%6	





# AİLE, ÇOCUK VE BÜTÇE



## Çocuk Bütçeyi Nasıl Anlar?

**Bütçe** ile tanışması harçlık ile başlar.

**Harçlık** parmak izi gibidir.

**Ona** harçlığı hangi ihtiyaçları için verdiğinizi söylemelisiniz.

Çocuğunuzun harçlığı **net ve düzenli** olmalı.

## Çocuğın Para İle Yolculuğu



**5- 8 Yaş**

**Paranın amacını** anlayabilirler. **İstek ve ihtiyaç** arasındaki farkı öğrenirler.

**9- 12 Yaş**

**Biriktirmeye** başlayabilirler. Fiyatları ve **para kazanmayı** anlarlar.

**13- 15 Yaş**

Para kazanmaya başlayabilirler. **Birikim / yatırım** hakkında fikir sahibi olmaya başlarlar.

**16- 18 Yaş**

**Para harcar / biriktirir / yatırım yaparlar.** Parayı güç olarak görürler.

## Çocuklarla Nasıl Bütçe Yapılır?

**1. Her şey hayal** ile başları....

**2. Konuşmak;** çocuğumuzla, ailemizle hayallerini **paylaşmak** çok önemli. Her hayal **özel ve güzeldir.**



**4. Hedefin** fiyatını **araştırmak** gerekir. Fiyatı nereden öğrenebileceğimizi araştırmalıyız.



**5. Artık bütçemizi** yapabiliriz



**3. Hayali, hedefe** dönüştürmek için **plan** yapmak gerekir. Hedef; somut, ölçülebilir, gerçekçi ve ulaşılabilir olmalı.



**6. Ama unutmamak gerekir ki; HARÇLIK DÜZENLİ VE NET OLMALI.**



**7. Çocuklar duyduğunu** değil; **gördüğünü** uygular. Bizlerin para alışkanlığı onları da etkiler. **Önemli** olan birlikte yaptığımız bütçeye herkesin sadık kalması!





# NELER ÖĞRENDİK?



- FİNANSAL OKURYAZARLIK
- FİNANSAL KAVRAMLAR
- FİNANSAL HEDEFLER
- BÜTÇE
- AİLE, ÇOCUK VE BÜTÇE



# SORULAR VE CEVAPLAR





# TEŞEKKÜRLER...

